

LO GERONÉS

Setmana 11. 8.

SETMANARI PORTA - VEU DEL "CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA,"

PREU DE SUSCRIPCIO

Gerona	1 peseta trimestre
Fora	125 id. id. suprad.
Extranger	500 id. id. suprad.
Un número	10 céntims

SECCIÓ GENERAL

La amor á la patria y á la humanitat

Es incompatible la amor á la humanitat ab la amor á la patria. Afirmarlo yoldria tant com dir que es incompatible estimar á la part y al compost ó tot de que ella es component, lo qual es un absurdo, puix si nosaltres tenim amor á una cosa es porque sentim igual efecte pel tot de que forma part; als per exemple, nosaltres estimém la mà no considerantla en sí mateixa, sino en quant es part del compost ó objecte principal de nostre amicabilitat. No es igual la amor que sentim pera les diferents coses de l'univers, donchs aquell se desenrola gradualment. En efecte, lo primer amor del home es la amor á si mateix, despès la llar, despès lo veynat, despès lo poble, despès la regió. Mes enllà d'aquesta, en la amor se desfa com la sombra en penombra y s'extesta en claror, com lo raig de sol en claror y aquella en fosca.

La patria se uneix íntimament ab la família, ó va ab la societat domèstica, primer element de la humanitat, y ab la potestat patria d'allò aquella prengue'l nom. De la mateixa casa prové lo veynat, despès la ciutat y axis uns estats territorials que ocupen una munté de latitudes que deixen d'una matèria sova, toben igual llengua, les mateixes costums y s'avenen perfectament, y a la aquesta territori se l'anomena patria com si no fos altra cosa que una extensió de la casa paterna y de la societat domèstica ó si de la família.

La amor á la patria petita ó nadiu es exempla fugegí a la militària y ya a la gran, més dissipatge per graus, de manera que es tant mida feble quant més estesa siga aquella.

Ab una comparació senzilla s'explica la idea de patria. Figureu-vos una espiral que surt de su punt molt petit, microscòpic i invisible pels dents, i va enllà casal, hont vaig nàixer y ahont espero que Deu me farà la grada de acabar la lluita treballosa de la vida. Dona una volta y compren la terra dels meus avis; despresa una altre, y es ja hont hasqueren tots los ascendents dels meus fills; y roda y roda axamplantse fins arribar al cosmopolitisme. Y vegent en tothom, en germanos, crech per la fam, encara que la rabió apenes li comprehenga la possibilitat en llunyans dies, de la iglesia humana. Pero al centre, lo campanar de la meua vila y la caulada de casa: (1) mevop d'assentir en la meua vila.

Nosaltres consideram la amor en l'home ab lo sistema planetari solar, i so, que en nostre cas es l'home, es lo centre de la vida que ab so raigs, esplendorosos anima les mons que a son entorn fan via. Mercuri o sia la família, es lo planeta que esta més apropiat de aquell y per lo tant participa en el grau de son calor, però mai com lo sól mateix. Véus, açò es, la Vila, es lo segon en ordre á la distància, y ja no té tant calor, com l' altre, la terra, o sia la patria, es lo planeta que participa de tal manera y engràf tan avinyellat lo calor del sol que brota la vida per tot arreu, podrien dir que en ell l' ardor del sol dona esplay á ses forces benefactores y productives que en les anteriors estaven comibides, despès ve Maia que participa molt menys de aquell element de vida, y axis successivament se procedeix per graus fins arribar a Neptú, açò es, a la humanitat, qui reb tan suau calor del sol ab tot y rodar al seu entorn, que quasi es imperceptible.

Ab lo final aquell dit temiu provat que quant més petit es lo cercle de acció, més intens es la amor. De filade que tothom ayma més la patria que tots los dies veu y toca, com en objecte que està al alcanc de la seva mà, que la humanitat o sia la agrupació de diferents parts més enllà del horizont que pot oviar, puix que les fronteres de la patria arriben dissipantse per graus los raigs del sol de nostres amors.

Però vol dir açò que son incompatibles la amor á la

Administració y Redacció

SABATERIA-VELLA 2.1.

Dissapte, 20 d'octubre de 1894 ob 101

claus, en què es fa trobar l'adreça del redactor

de tots los llibres, follets, etc., que s'remeten á la

Redacció, se "donarà compte en lo Setmanari.

ANUNCIOS Y COMUNICATS

Preus convencionals

De tots los llibres, follets, etc., que s'remeten á la

Redacció, se "donarà compte en lo Setmanari.

Núm. 29,

Los caps de casa que la vagin á buscar pera ells, han de pendre les que corresponguin als altres individuos de sa familia obligats a tenirne y deuen suscriure una fulla declaratoria en la què constin los noms d'aquests.

Lo qui baga pendre la cedula y le convinga, te de demanar un certificat d'ella ab referència al taló respectiu. La certificació li han de estendre en la mateixa sollicitud que presenti. La sollicitud s'ha de fer en paper sellat d' ofici si el valor de la cedula que s'demana no passa d' una peseta, tres los recàrrechs municipals, y si passa en paper sellat de dotzaya classe.

Los únichs eximits de pendre cedula, son: las classes de tropa de mar y terra, y los assimilats; les monges professes que viuen en clausura; las Germanes de la Caritat; los sentencials, mentre duri la seu presó; los acullits en establiments de beneficències y los pobres que per causes no imputables á se voluntat no hi estigen acullits.

Temps y plazo pera pendre cedula.

La cedula se pot pendre voluntariament durant tres mesos, desde l' die en que se comença la sua cobrança. (Lo Delegat d'Hisenda per quinze dies, y l' Minstre, per més temps, poter allargar aquest plazo.) —(Condició 9.ª del plech de subasta.)

Des deules valen per un any econòmic, pero dura sol valor mentre no ha de terminat lo plazo de pendre voluntariamente del any seguent.

La cedula distribuïda en les capitals de província, ha de servir a dominic. Si algú no la admira ni la paga quan li portaria casa, o l'cobrador no troba en son domicili y no la acuerde y paga, los individuos de sa familia ó sos crines, no oblidien mandar a optar en les oficines de l' Arrendataria dins los tres mesos avans dits, y no se li posa la pena de expedient ni punitif si, en un y altre cas, lo cobrador no deixa a cada seu una papeleria fentli á saber que s'no paga la cedula en dites oficines, en les hores que en la papeleria se determinaran, dins aquell plazo, casada en aprem.

Oberta la cobrança de les cedulas correspondents á un any econòmic, l' Arrendataria té obligació de donarla al que la deuria, sense que cap dispositiu l'autorisi per negarla, ni que no en relació al any anterior; perquè la Instrucció d'Hisenda proclama que "s' deu seguir contra qui no hagi pagat y la responsabilitat en que incorrirà sobre esí non serà en la cedula de la

obligació, per la qual cosa que cada dia penye.

Les cedulas de ditz classes, segons son import, y tot contundent, s'ha de pendre la de la classe que li correspongui de conformitat a que pagui del contribució, al seu nombre que enguera al logar de la habilitació qu'ocupa, i projectant a resspectives tarifes.

1.ª Pessetes. Contribució que se paga, per mes de 5000 pessetes, de 3501 a 5000.

2.ª — 300000 id. de 2001 a 2500. id. de 1501 a 2000.

3.ª — 150000 id. de 1001 a 1500.

4.ª — 100000 id. de 501 a 1000.

5.ª — 50000 id. de 301 a 500.

6.ª — 25000 id. de 251 a 300.

7.ª — 10000 id. de 1001 a 1500.

8.ª — 5000 id. de 501 a 1000.

9.ª — 2500 id. de 251 a 300.

10.ª — 1000 id. de 1001 a 1500.

11.ª — 500 id. de 501 a 1000.

12.ª — Mullers, fills y filles de famílias

que no tindran 6 pares venen obligats a pendre en de classe

IMPOST DE CEDULES PERSONALS

Impostaria. 150 pessetes en cada classe les que

GUÍA DEL CONTRIBUYENT

Pera cumplir la promesa feta á hostres allegadors hem

format un resum de tot que pot interessar més al contribuyent pera proveir-se de cedula personal y pera pagader oposarse, ab coneixement de la causa, a les immoderades exigencies de la Companyia d'Arrendataria. Nostres resultats està basat en la Llei de 3 de Desembre de 1881 y en la Instrucció de 27 de Maig de 1884, que regulava aquest impost, y també en les disposicions y resolucions declaratorias queclarom quin es menor. Qui vulga d'acordar més notícies pot accedir directe disposicions. A més, en cada classe

Obligació y necessitat de pendre cedula

Tots los domiciliats de Espanya majors de vint anys, homes y dones, nascuts y estrangers, estan obligats á pendre cedula y ensenyarlals als funcionaris publics sempre que aquests les hi demanin.

Pera fer més efectiva aquesta obligació, es saber que la presentació de la cedula s'exigeix en quasi tots los actes de la vida.

1.ª Pessetes. Contribució que se paga, per mes de 5000 pessetes, de 3501 a 5000.

2.ª — 300000 id. de 2001 a 2500.

3.ª — 150000 id. de 1001 a 1500.

4.ª — 50000 id. de 501 a 1000.

5.ª — 25000 id. de 251 a 300.

6.ª — 10000 id. de 1001 a 1500.

7.ª — 5000 id. de 501 a 1000.

8.ª — 2500 id. de 251 a 300.

9.ª — 1000 id. de 1001 a 1500.

10.ª — 500 id. de 1001 a 1500.

11.ª — 100 id. de 1001 a 1500.

12.ª — Mullers, fills y filles de famílias

que no tindran 6 pares venen obligats a pendre en de classe

13.ª — 50 id. de 1001 a 1500.

14.ª — 25 id. de 1001 a 1500.

15.ª — 10 id. de 1001 a 1500.

16.ª — 5 id. de 1001 a 1500.

17.ª — 2 id. de 1001 a 1500.

18.ª — 1 id. de 1001 a 1500.

19.ª — 0,50 id. de 1001 a 1500.

20.ª — 0,25 id. de 1001 a 1500.

21.ª — 0,10 id. de 1001 a 1500.

22.ª — 0,05 id. de 1001 a 1500.

23.ª — 0,02 id. de 1001 a 1500.

24.ª — 0,01 id. de 1001 a 1500.

25.ª — 0,005 id. de 1001 a 1500.

26.ª — 0,002 id. de 1001 a 1500.

27.ª — 0,001 id. de 1001 a 1500.

28.ª — 0,0005 id. de 1001 a 1500.

29.ª — 0,0002 id. de 1001 a 1500.

30.ª — 0,0001 id. de 1001 a 1500.

31.ª — 0,00005 id. de 1001 a 1500.

32.ª — 0,00002 id. de 1001 a 1500.

33.ª — 0,00001 id. de 1001 a 1500.

34.ª — 0,000005 id. de 1001 a 1500.

35.ª — 0,000002 id. de 1001 a 1500.

36.ª — 0,000001 id. de 1001 a 1500.

37.ª — 0,0000005 id. de 1001 a 1500.

38.ª — 0,0000002 id. de 1001 a 1500.

39.ª — 0,0000001 id. de 1001 a 1500.

40.ª — 0,00000005 id. de 1001 a 1500.

41.ª — 0,00000002 id. de 1001 a 1500.

42.ª — 0,00000001 id. de 1001 a 1500.

43.ª — 0,000000005 id. de 1001 a 1500.

44.ª — 0,000000002 id. de 1001 a 1500.

superior, si a n'ells també no 'ls hi correspon superior per altre concepte.

3.ª Lloguers

Classe. Pisos.		De 12.000 a 20.000	De 5000 a 12.000	De 5000 ó menys.
1.ª	— 100 —	— 4.501 Pts. Panyó més	— 3501 ó més Pts.	— 3001 ó més Pts.
2.ª	— 75 —	— de 3.001 a 4.500 Pts.	— de 2.501 a 3.500 *	— de 2.001 a 3.000 *
3.ª	— 50 —	— de 2.001 a 3.000 *	— de 1.501 a 2.500 *	— de 1.001 a 2.000 *
4.ª	— 25 —	— de 1.501 a 2.000 *	— de 1.251 a 1.500 *	— de 1.001 a 1.500 *
5.ª	— 20 —	— de 1.001 a 1.500 *	— de 751 a 1.000 *	— de 501 a 750 *
6.ª	— 15 —	— de 751 a 1.000 *	— de 501 a 750 *	— de 301 a 500 *
7.ª	— 10 —	— de 501 a 750 *	— de 251 a 500 *	— de 251 a 300 *
8.ª	— 5 —	— de 251 a 250 *	— de 126 a 150 *	— de 126 a 250 *
9.ª	— 1 —	— 250 de 151 a 200 *	— de 101 a 125 *	— de 75 a 125 *
10.ª	— 1 —	— 1 — de 101 a 150 *	— de 76 a 100 *	— de 61 a 75 *
11.ª	— 050 —	— 100 ó menys *	— 75 ó menys *	— 50 ó menys *

Respecte á la PRIMERA TARIFA s' ha de tenir present, que les quantitats senyalades representen la suma de tot lo que 's pagui per tota classe de contribució que sia directa y descomptats també tots los recàrrechs. Que á les dones casades que tinguin bens propis, no se 'ls pot exigir cédula per la contribució de dits bens, á menos que 's justifiqui qu' elles son les qui 's administran y no sos marits. (R. O. de 7 de Març de 1894.) Que als majors d' edat, als qui no 'ls hi correspongui cédula superior per altre concepte y viscan en família, no se 'ls pot exigir altre cédula que la de onzena classe. Y, per últim, que als criats y journalers que no tenen un tant cada any sino un jornalet ó sou eventual, aquest no se 'ls pot capitalizar y may se 'ls pot exigir més, com á tals, que cédula de onzena classe. (R. O. de 21 de Juny de 1893 y 2 de Setembre de 1894.)

En quant á la SEGONA TARIFA convé saber que les quantitats senyalades representen la suma de tot lo que, cada any se percibexi de sou ó paga per un ó més conceptes axí de l' Estat, com de Corporacions, Empreses y particulars. Que encare que la R. O. de 12 de Juliol de 1893 diga que en la paraula *haber* se comprenen les rendes procedents de bens ó industries, aquests no son acumulables als sous personals, ni poden referirse á les procedents de bens immobles ó de l' exercici d' industries pels quins se paga contribució y que venen compreses en la tarifa 1.ª (R. O. de 7 de Març de 1894); no essent en conseqüència legal lo que pretenia l' Arrendataria en nostra província volgut fer pagar per la riquesa líquida imponible, ó per la contribució capitalizada com á renda, y no per l' import de la mateixa contribució.

La TERCERA TARIFA, relativa al lloguers, no se refereix als de finques que 's destinan á la industria ó al comerç, sinó á la habitació. Així per Resolució de 11 de Desembre de 1891, fou declarat no comprenia los lloguers dels establiments en que s' exerceix una industria per la quina 's interessants paguin la correspondiente contribució industrial, resolució aclarida per les R. Os. de 20 de Juny y 2 de Setembre d' aquest any, en lo sentit de que encare que l' explotació industrial ó comercial no ocupa tota la finca, la exempció comprén á les parts ó accessoris del edifici que generalment ocupan los establiments ó botigues; y que, respecte á les industries que s' exerceixen en pisos alts de les finques urbanes y que generalment sols ocupan part de les habitacions, la part de lloguer que correspongui á la habitació se tingui en compte per l' import de la cédula, debent senyalarlo ó evaluarlo, no l' Arrendatari sino les oficines provincials de la Administració d' Hisenda.

En tots los casos en que l' Arrendataria no 's conformi ab lo lloguer declarat pel contribuyent, haurá d' acudir á la Administració d' Hisenda, la qui 'l fixarà ab intervenció de la Comissió d' avalúo (R. O. de 12 de Juliol de 1893.)

Lo import del lloguer de les habitacions ocupades per sos duenyos, s' evaluará pel valor en renda de la casa que consti en l' amillarament y, en son defecte, pel que senyallà la Administració oïda la Comissió d' Evalúo. (R. O. de 20 de Novembre de 1893.)

Los lloguers dels establiments exceptuats del pago de la contribució industrial per son destí á ensenyansa gratuita ó á altre objecte benèfich, no 's tendrán en compte per 'l cobro de la cédula. (R. O. de 11 de Desembre de 1891.)

Lo que cada contribuyent pagui pels conceptes compresos en diferents tarifes, no es acumulable. (R. O. de 7 de Març de 1894.) Pero, lo contribuyent comprés en més d' una tarifa ve obligat á pendre la cédula de classe superior de les varies que li correspongan.

Sobre la quantitat import de les cédules, los Ajuntaments tenen lo dret d' imposar un recàrrec municipal que pot arribar fins al 50 per cent del valor de la cédula.

Los militars y sos assimilats no retirats, als qui per altre concepte no correspongui cédula de classe superior, venen obligats á pendre'n d' onzena classe, y estant exempts de recàrrechs municipals y de la tarifa 3.ª corresponden als lloguers. L' exempció de recàrrechs municipals no compréa á les mullers y fills de militars. (R. O. de 27 de Desembre de 1882.)

Senyalament de la cédula que s' ha de pendre.

La cédula que cada contribuyent té de pendre es la que consta en lo padró de cédules que cada any se té de formar.

Aquest padró lo formaven avans los Ajuntaments en los pobles y l' Administració d' Hisenda en les capitals de província. Avuy, per los pobles com per les capitals, deu formarlo l' Arrendatari, ab subjecció á les disposicions vigents. (Plech de condicions de la subasta.)

La base del padró son les fulles declaratorias que l' Arrendatari deu distribuir tota los anys en lo mes de Març y que deuen omplir los caps de família.

En lo cas que 'l cap de família se negui á omplir la fulla declaratoria (per quia fet no incorra en cap pena) ó no ho sapiga ferho, l' ompliran los agents de l' Arrendatari, prenen per basa l' útim padró, podenthi fer alteracions ab tal que sian degudament justificades. En lo cas de que les fulles ompliertes pels agents de l' Arrendatari resultin diferents del padró útim, ja en lo nombre de personnes ja en la classe de cédules, la Administració té d' deber inclurable avans d' aprobar lo padró, de notificarlo al cap de família, per que manifesti sa conformitat ó alegui lo que cregui oportú. (R. O. de 12 de Juliol de 1893.)

Tots los padrons deuen ser exposats al públic pel terme de quinze dies, y les reclamacions que 'la contribuyents fassin han d' esser oides y fallades per la Delegació d' Hisenda. (Cond. 8.ª del plech de subasta.)

Los padrons han d' esser aprobats, després de sa exposició, per la Administració d' Hisenda, á quia efecte l' Arrendatari té de presentarhi duplicats, y la Administració entregar un exemplar aprobat als respectius Ajuntaments.

Les cédules s' han de estendre de conformitat al padró aprobat. De consegüent no 'a poden estendre, ni compensar la seua cobrança, fins que 'l padró estiga ultimat y aprobat.

Obtinguda pel contribuyent la cédula ab arreglo á les circumstancies personals que tenia en lo temps que la va pendre, no pot exigirseli que 'a prengui de nova encare que varien aquelles circumstancies. Per exemple, un fill de família que durant l' any se li mor lo pare y lo hereta, li serveix durant l' any la cédula d' onzena classe qu' ha gués pres encare que com heréu pagui desde llavors contribució ó lloguer pel qui li correspongués cédula de classe superior.

En lo darrer de les cédules s' hi té de fer constar 'l import del recàrrec municipal imposat per l' Ajuntament.

Penes en que 'l contribuyent pot incorre.

S' aplicarà una multa igual al doble del valor de la quantitat que per sa causa s' hagi defraudat, als qui en les fulles pera la formació del padró cometin falsetat en les circumstancies qu' han de servir de base per la classificació de la cédula que á cada hu correspongi.

S' aplicarà una multa igual al doble del valor de la cédula y del arbitri municipal, als qui estant obligats á posseir cédula no 'n prenguin; als qui havent de figurar en lo padró ab categoria superior, ha gin obtingut cédules de classe inferior á la que 'ls correspongia, y als que sense tenir cédula personal, tenint obligació de pendre'n, realisin algun acte pel qui la llei l' exigexi.

A tot contribuyent que per tenir cédula de classe inferior á la que li correspongi, se 'l obligui á pendre'n de classe superior, se li abonará 'l import de la cédula qu' havia pres y que será recullida per l' Arrendatari.

Aquestes multes y penalitats s' han de fer efectives per medi d' expedient d' apremi.

Ningú incorra en responsabilitat fins acabat lo període

voluntari (tres mesos desde que comensa la cobrança) pera pendre cédula (R. O. de 12 de Juliol de 1893.)

Les denuncies per infracció de les disposicions vigents contra 'ls contribuyents no 's poden acumular, ni sustanciarse en un sol expedient, sino cada una per separat. (R. O. de 12 de Juliol de 1893.)

Lo dret d' investigació que té l' Arrendatari pera seguir al contribuyent que hagi faltat á dites disposicions, dura tant sols dos anys econòmics pera la que figurin en lo padró y perra 'ls que no 's figuren pot durar més temps. (R. O. de 12 de Juliol de 1893.) En tot cas, es indispensable que 'l padró hagi existit.

Reclamacions.

Les reclamacions que 'l contribuyent fassi-s' han de dirigir al Administrador d' Hisenda y les falla 'l Delegat oides les parts, es á dir, lo contribuyent y l' Arrendatari.

Lo contribuyent condemnat en primera instància al pago de quantitat líquida ó fixa, pera poguerse apelar del fallo á la superiorat, té de pagar avans al Arrendatari la quantitat en que ha sigut condemnat. (R. O. de 12 de Juliol de 1893.)

Totes les qüestions reglamentaries que 's promoguin entre 'ls contribuyents y l' Arrendatari y, en general, la resolució de les reclamacions de tota classe, corresponen a l' Administració oides les parts. (Plech de condicions de la subasta.)

CRÓNICA

EXTRANGER

Encare que les coses següen com estaven en la guerra entre la Xina y le Japó, la primera sembla buscar les simpaties d' Europa fent saber que 'l assumeix la defensa y protecció dels estrangers allí residents, y lo segon organisa a son gust la península Coreana, ahont ha enviat per pendre la direcció dels assumptos d' aquell regne a seu ministre de l' interior lo general Imonjé, sense preocuparse gens ni mica de lo que 's diu sobre les condicions que pera la pau exigí la del Cielost Imperi. L' intervenció diplomàtica que pera conseguir una avinenta entre 'ls beligerants havia proposat de sota 'm. Inglaterra, ha sigut rebutjada per les altres potències.

Les eleccions generals que hi hagut a Bèlgica, les primeres que 'l han fet ab la Nova Ley d' amnistia i sufragi, han donat la victòria al partit catòlic, que 'tindrà una majoria molt superior á la qu' avans tenia. Dels partits d' oposició lo qui ha guanyat més puestos sobre 'ls que tenia es el partit socialista.

Ab motiu de la prohibició de les corrides de toros a França, en lo mitjà de dita nació s' ha promogut un fort mobiment de protesta, prenent aquesta un caràcter en cert mode polític y fundantse en los drets dels municipis. No obstant la prohibició del govern, los municipis de Nîmes y de Dax han permès les corrides y aquejats s' han celebrat. Lo govern francès per atjar s' ha concertat a espalma de França los toreros espanyols.

Es molt significatiu lo viatge que està fent a Buda-Pesth y a Berlin lo rey Alexandre de Serbia y les atencions que li ha tingut l' emperador d' Àustria. També ha sigut molt ben rebat à Itàlia lo Sr. Castellar, al qual S. S. Lleó XIII concedí una llarga audiència.

ESPAÑYA

Se parla molt encare de la crisi ministerial, per més que 'l Sr. Sagasta no la vol fer. Lo Sr. Moret ha marxat a París pera ocupar-se á la seua manera dels interessos dels nostres industrials y comerciants y potser també pera veure si 'pot conseguir qu' algú 'ns deixi diners en que sia pagantne molt. Que 'l ministeri se creu segur ho de mostra l' haverse convocat les Corts, pera començar la segona legislatura lo dia 12 del pròxim Novembre.

Es motiu de gran preocupació la qüestió monetària en les Antilles: lo govern no sab com sortir-se y se creu que serà cridat lo general Calleja. Lo president del Consell ha conferenciat llargament sobre aquest y altres punts d' interès pera dites illes ab lo general Martínez Campos, lo qui, per més que no li agrada, es molt possible sia cridat a pendre de nou lo mando superior de Cuba.

Los robos escandalosos descoberts en la Administració d' Hisenda de Cuenca y 'ls que 's començan a desobrir a València han posat de manifest los desballastaments y la corrupció de la administració pública d' Espanya. S' assegura que 's tracta de pegar fort, caygn qui caygn. Pero 'l opinió se mostra desconfiada y tem qu' aquesta com altres vegades se tiri terra y se busqui la manera de traire importància á l' assumpte, y sobre tot està convencuda de que costarà molt d' estendre y tirar endavant com convindrà la campanya d' inspecció qu' 'ts s' ha començat.

Un bon exemple y que mereix obtenir resultats positius, es l' Assamblea ó reunio de representants de les Diputacions provincials d' Espanya que s' ha celebrat a Palma, per iniciativa d' aquella Diputació. Hi havia representants de totes les Diputacions de Castella, la Vella y de Lleó y han enviat adhesions les de les Bascongades, Barcelona, Guadalajara, Cáceres, Huesca y Còrdova. Seu objecte era buscar remey a la crisi agrícola, havent-se acordat demanar l' imposició de drets als blats y a les farines, l' augment de drets á l' importació de grans y farines estrangeres a nostres possessions, la suppression dels ports frànchs, disminució de tarifes de ferrocarrils, la formació de noves cartilles evaluatories y, además, la reforma en sentit mes barato de les lleys del Notariat, drets reals, bipèque y timbre, así com també la creació de bancks agrícoles.

Ab motiu de les reformes fetes en la segona ensenyansa y de la cridoria qu' han mogut, lo Director general d' Instrucció pública s' ha fixat en la explotació que 's fa ab los llibres de text. Ab molt treball ha conseguit reunir tots los que 's usan en la ensenyansa, quin nombre es extraordinari, y classificarlos. L' Imparcial diu que son

propòsit es imprimir dit treball, ab una carta en la quina declara que queda parat al veure lo gran nombre d'obres, la estensió que tenen moltes y l' preu exagerat que se li ha senyalat; y creu's ha de determinar lo carácter, estensió y fi de les assignatures, perque si hi acomodin los llibres de text y que la fixació del preu d' aquests no pot quedar al arbitre de sos autors.

S' han celebrat a Aylla ab gran esplendor les festes de Santa Teresa y a Saragossa ab estraordinaria concurrencia les del Pilar, deguda aquesta última principalment a la competència que s' han fet les companyies de ferrocarrils. Foch se n' ha faltat que no hi portesssen de franch.

CATALUNYA

Lo diumenge passat s'ha benedit a Lleyda lo nou edifici destinat a Seminari, situat en lo Passeig de Boteros. Hi assistiren lo Bisbe de la diòcesis y l' d' Osma, l' Arquebisbe de Sevilla y totes les Autoritats.

En la rotonda de la Facultat de Medicina de Barcelona, foren collocats ab gran solemnitat dos medallons contenint respectivament lo bust dels emblemàtics metges catalans Gimbernat y Letamendi, quins elogis foren llegits per los catedràtics d' Anatomia Drs. Siloniz y Batllés.

A la Catedral de Tarragona, magníficament decorada al efecte, s' obri lo dia 16 lo quart Congrés Catòlic espanyol, ab presència de divuy prelats y d' un concurs esculpidissim que no cabia en lo grandor d' aquell temple. Lo Bisbe Mergades pronuncià l' oració inaugural y obri les sessions l' Excm. Arcabiscop de Sevilla, president del Congrés, abdos catalans. Lo treball de Mossen Coltell, canonge de Vich, sobre Balmes, ha causat fonda impressió, essent també notables los dels Srs. Comte del Asalto y Dr. Manzano, aquest catedràtic de la Universitat Central. Donada la excepcional importància d' aquest Congrés, procurarem donarne compte detallat a nostres subscriptors.

La Lliga de productors del Principat de Catalunya ha nombret dotze comissions, corresponents a cada una de les dotze classes en qu' està dividit l' aranzel, per classificar les observacions que ls productors jutjin convenient fer pera la defensa de sos respectius interessos, en previsió dels propòsits del Govern d' alterar l' aranzel ó contractar nous convenis comercials. La Lliga fixarà especialment la atenció a la crisi agrícola, que s' avuy lo que necessita remey ab més urgència. Fa alguns dies dirigi una escrivana a tots los productors y està treballant pera que se constitueixin Ligues locals. S' ha constituit ja la de Igualada y està prop de constituirse la de Sabadell.

NOTICIES

Oficials:

Ajuntament.—(Sessió del dia 15, d' Octubre.)—Presidida per l' Arcalde y ab assistència d' onze regidors, se comença la sessió llegintse l' acta de la antecedent que s' aprobà y firmada.

S' aproven variis comptes.

S' acordà la recomposició dels uniformes dels municipals y adquirirne un de nou.

S' aproben les línies generals del programa dels festeigs pera les vinentes fires, de conformitat a lo proposat per la Comissió Central.

A proposta del Arcalde s' acordà la permuta de 936 palms de terreno, que pertenexen al Ajuntament com a parcelles de la trama base que restant s'enderrocant en lo carrer de Sta. Clara, a 3.681 palms de terreno que se deixa al Sr. Guitart pera via pública, encarregantse l' Ajuntament d' enderrocà la casa d' aquest y construir la paret qu' ha de clouer aquella via y, ademés, rectificar les línies del carrer de Sta. Clara pera corregir en lo possible l' error que s' cometé al senyalarla a les cases noves edificades en dit carrer. Lo Sr. Bajandas, després de manifestar que creu beneficiosa pera'l comú la permuta, ab lo Sr. Guitart, salvà son vpt per considerar que l' procediment seguit en l' assumptu no es lo que correspon.

S' acordà prevenir al Empressari del Teatre que cumplexi totes les condicions de la contracta.

Y, per últim, s' acordà acceptar la dedicatoria d' un himne titulat *Gloria dels Hèros*, composició del mestre de música Sr. Feliu, y, a proposta del Sr. Massaguer, donarli les gràcies y adquirirne cinquanta exemplars.

Hem sentit quedar a molts abonats al Teatre de la conducta de l' empessari qu' havent comensat per exigir l' abono a totes les funcions de òpera y sarsuela, sense presentar lo quadro de companyia de les últimes, després que per l' intervenció de l' Ajuntament ha dividit l' abono, converteix aquesta divisió en illusoris, ja que per les d' òpera exigix preus exorbitants y per una insigüificancia més admet l' abono a òpera y sarsuela.

Lo dissape passat se calà foch a un mas, del terme d' Arbinyà, morinti desgraciadament dos germans dels que l' habitavan.

S' ha senyalat a la Diputació provincial de Gerona la quantitat 3.250 pessetes, ab la que haurà de contribuir cada any al sostentiment del ram d' Arxiu, Biblioteques y Museus.

Los metges d' aquesta província celebraren lo diumenge una reunió pera constituir un Sindicat de la classe.

Lo diumenge passat tingué lloc en nostre Teatre principal, una funció d' aficionats a benefici de les proximes fires de Sant Narcís. Entre les obres que formaven lo programa, hi havia la popular comèdia de costume geronines, original del malaguanyat Camprodón, «La Teta gallinayre», en qual representació prengué part lo notable aficionat senyor Mirambell, que feu les delícies del public ab lo paper de Pañet. En les altres peses, cumpliren bé son comès, los senyors Antonietti, Arquer, A. mich, Jaumeandreu y altres que sentim no recordar.

Nosta enhorabona als aficionats geronins.

Aquesta setmana morí en nostre ciutat lo conegut comercient D. Salvador Xifra, enclie de nostres estimats consocios D. Prudenci Xifra y D. Narcís Pérez, als qui enviém lo més sentit pésam.

Torna a publicarse nostre colègue *El Orden de Figueres*. Ho celebrem molt.

Segons noticies s' estan fent treballs en La Sellera pera la constitució de un Centre Català. Desitjém lo mejor exit y que sigui aviat un fet.

—Ahir va comensar a tirar a terra la casa propia del Sr. Guitart a la piazza de St. Agusti. L' aspecte d' aquella piazza quedrà totalment canviat y es probable que rebrà impuls en ella les noves edificacions. Lo que s' llàstima es que a Gerona no s' pugui fer may res ben fet. Axis, are l' Ajuntament s' ha vist obligat a modificar la alineació del nou carrer de Sta. Clara, perque ha resultat que la línia que seguian les noves edificacions no es la aprobada ni la projectada, y que l' qui la va senyalar al construirse aquestes no n' va saber prou y si s' descuyda se n' va a mitja piazza. No hi ha més que pendre paciència y corregirlo per medi d' un *remordit*, que s' lo que passa ab tots los carrers, sense excepció dels nous, com es lo de Sta. Clara. Les línies de la piazza de Sant Agusti tampoccorresponden al piano, ni venen a esquadra. ¿Es que es tant y tant difícil tirar una ratlla dreta?

—Lo Centre Catalanista de Gerona, celebrarà los dies 1 y 5 del mes que ve, vetllades literaries musicals, la primera d' elles dedicada als autors distingits en lo Certamen de Gerona, y als membres del Jurat.

—La impossibilitat de donar los datós complerts y exactes dels preus de les espècies en los principals mercats de la província, nos fa renunciar de moment a la publicació de l' estat que insertavam en la secció comercial y redubirà al mercat de Gerona.

—Lo *Cau Ferrat* anuncia pel die primer del més vinent la celebració a Sitges d' un Certamen modernista en lo qual s' adjudicaran obres d' art de coneguts autors als autors de les composicions que meller tractin los assumptos següents. Poema en prosa de tema místich.—Poesia amatoria fúnebre.—Cuadro en prosa d' assumptu passionat.—Lírica decadent.—Nota de sensacions íntimes (prosa).—Cap simbolista (vers).—L' acabament del mon (descripció en prosa).—Sàtira social (prosa).—Sis temes il·lustrats, tres en vers y tres en prosa.

Secció Literaria.

UNA ANADA ALS ÀNGELS

Feuse l' carrech que ns trobem en plé Setembre y a la matinada d' un dia festiu. Lo sereno canta ab veu forta, anunciant que son les tres y qu' està seré... Acaba l' cant y les emprén a cops de xuxo a les portes de la major part de les cases del veïnat, dexondant lo barri a crits y brahols. —Ehlayre, toca-sous! brillo, que es tart... y vol ploure.

A qualsevol que no estiga al tanto de les costums dels geronins, l' hi farà estrany que la gent s' als tant demàt; més, si espera que s' obriran porta y en pregunta l' perque a la geat que surti, trobarà per resposta una rialleta de satisfacció y un crit de: —Aném als Àngels!

Lo passar una diada a fera may ve malament... Per xo molta geronins, que ho entenem axis, no passém any sens' anar a visitar la moreda de la Patrona dels Serafins; y per xo mateix, avuy, tantost he sentit la veu del sereno, he saltat del llit y m' he vestit a corre-cuya pera anarme a juntar ab una colla d' amics, ab la intenció de cumplir la obligació imposta per nosaltres a nosaltres mateixos...

Hem sortit pe' l' portal de Sant Cristòfol... ¡Qué hermosa era la vall de Sant Daniel, il·luminada per la lluna... semblava un pesebre...

No hem tardat gaire a trobar una colla de conegeuts que també hi anaven y, recordantnos de lo que diu lo ditxo, hem pensat que com més seriem més riursem; de dos colles n' hem fet una y amont s' ha dit... Com que quasi tots eram jovehalla, ja tot han sigut crits y rialles y cantar allé de:

Aném als Àngels
a romeria,
que avuy es dia
de suplicar...

Tant satisfets estàvem ab nostres ignocentes bromes, que quan nos n' hem adonat ja havíem passat la font dels lleons.

Al passar per la casa de les figues, com es de costum, nos hem aturat pera revenirnos y... jvinga cop de botella... Una vegada reposats, hem tornat a empender la marxa y quasi sens' adobárnosen nos hem trobat ab l' arbre de les pedres;... aquest arbre, cuyo nacimiento se pierde en la immensidad de los siglos, es una barreja d' alzina y de roure,... los pagesos, que son més entesos en coses de bosch, l' anomenen surerich, y entre molta gent de la que visita l' santuari dels Àngels, es molt popular la creencia de que lo qui ençerta una pedra a la copa del surerich se casa, al cap del any si es la primera, al cap de dos si es la segona... y així successivament.

Allí, com se suposa, nos hem aturat; quasi tots los de la colla apedregaven l' arbre... Jo m' acontentava fent d' espectador quan me ve la Merçeneta y m' emprén: —¿Y donchs, Lluiset? que no n' hi tirém cap, nosaltres? —No he pogut menys que agafar una pedra y presentar exemple d' ella, la deixo anar enlayre. ¡Allà si que ha estat la grossa!... per casualitat tots dos rochs s' han quedat a dalt... y ja 'ls altres han tingut tela llarga... —Miratels, los moscos-mortes, com s' ho duyen calent... —Es allò, «no t' fies d' ayqua que no corre ni gat que no miola» —y la Merçeneta, roja com un perdigot, y jo, més roig que ella, hem hagut de sufrir la broma... ¡Nosaltres qu' havíem tirat la pedra perqué sí!

Al estar en paus ab Deu hem exit al defora... Ja hi havíen tres pams de sol y a mida que la boyra s' anava fonguent, descubria's entorn nostre un espectacle fascinador, esplèndit... Montanyes gegantines, cingleres espadades, boscos espessos... y rius y pobles y planures. Tot axó sota un cel blau, sens un parrach de núvol y vist desde un lloc elevat, respirant lo benèfich alé de les, montanyes.

Lo sol anava enlayrantse, les colles de gent començaven a traginar los utensilis al lloc que s' havien triat pera la arrossada, y jo seguia embadalit davant l' espectacle sublim de la Naturalesa artísticament combinada, com diria un artista amic meu y amic també de les frases *rimbombants*... Y embadalit hauria seguit llarga estona contemplant tanta bellesa si no m' hagués tornat a la realitat de la vida la fragància dels sofregits que pujavan montanya amont, augurant un arrós de primera, y 'ls crits de mos companys que ja m' tornaven a fer pagar la festa, atribuïnt punt de contacte entre l' men posat y lo que havia passat ab lo surerich... No m' he pogut contenir;... los he tractat de vulgars, d' ignorants, de tot lo que m' ha vingut a la boca; los hi he dit que no tenien sentiments artístichs perqué no sabien apreciar les qualitats del bé de Déu que a nostres peus s' estenia... Més els no s' han dat per convençuts y jo he seguit pagant los plas trencats.

Com ja he anotat que pe' l camí de dos colles n' hem feta una, crech escusat dir que pe' l dinar ha sigut lo mateix. De manera; que m' ha tocat dinar ab la colla de la Merçeneta y, per acabarho d' adobar, los companys han fet colocarnos de costat para más vergüenza de los interesados, segons expressió d' un oncle d' ella que prestiu de bromista.

Tot lo dinar ha sigut de broncea, y sempre, ó de tort ó de través, les víctimes érem la Merçeneta y jo... Hagués estat jo sol, encare paciència... pero ella si que m' sabia greu;... pobre noya... me donava unes miradetes....

S' ha acabat lo dinar. Hem recorregut lo santuari; y després de vistos los ex-votos, cantats los goigs y comprat cada hú, ó bé uns rosaris, ó bé una estampa, en recort de la Verge dels Àngels, hem tornat a empender la marxa cap a Gerona.

Y hem arribat a la font dels lleons, abont nos hem aturat pera acabar de donar compte de les sobres del dinar y beure un got d' ayqua fresca y sanitosa... Allí, sens recordarlos de que 'ls peus nos fessen mal, encare vells, joves y maynada hem brincat un rato, jugant a la putut...

Cansats ja de saltar, hem tornat a agafar l' trapau, arribant a casa al cap de mitja hora. Y aquí m' tenen cruxit y capolat, més vessant de satisfacció; que una anada als Àngels val ben bé lo que s' camina y encare que fés lo doble... Sols una cosa m' té pensatiu... ¿Qui sab?... ¿qui sab allò del surerich?... ¿Quin goig n' hauria la mare de posehir un nora com la Merçeneta!...

Joseph Morató y Grau.

Gerona, 1894.

Secció Religiosa.

SANTS DE LA SETMANA.

Dissàpte, 20.—S. Joan Càncl cf. y sta., Irene vg. mr. Diumenge, 21.—XXIII. Santa Ursula y comp. vgs. mrs. y Sta. Sabina, mr. en Catalunya.

Quart menguant d' les h. 43 minuts de la nit, en Càncer.—Variable.

Dilluns, 22.—Sta. Maria Salomé vda., y sta. Còrdula, Dimarts, 23.—S. Pere Pasqual, b. mr. y s. Joan Capistrà cf.—Sol en Escorpió.

Dimecres, 24.—S. Rafel Arcàngel, s. Bernat Calvó b. y cf. y s. Martirià ab. mr., patró de Banyoles.

Dijous, 25.—Sts. Crispí y Crispinià mrs. y sta. Daria. Divendres, 26.—S. Evarist p. mr., sta. Lucià y Marçà mrs.

QUARANTA HORES.

Avuy se troben en l' iglesia del Carme.

Demà començaran en l' iglesia de les Adoratrius.

Secció Comercial.

Mercat de Gerona del dia 13 d' Octubre.

Especies.	Mesures.	Pessets.
Blat.	QUARTERA DE 80 LITRES,	13
Mestay.	>	11
Ordi.	>	8
Segol.	>	10
Civada.	>	7
Bessos..	>	13
Mill.	>	14
Panis.	>	11
Blat de moro.	>	12
Fajol.	>	00
Llobins.	>	8
Fabes.	>	12
Fabó.	>	13
Fassols.	>	23
Monjetes.	>	24
Ous.	Dotzena.	130

Establiment tipogràfic del DIARIO DE GERONA.

Pujada de Sant Feliu, núm. 3.

Per fi hem arrivat als Àngels y com se començava una missa, hem entrat a la Iglesia a ohirla...

SECCIÓ D'ANUNCIS

OBRA NOVA

DELIBERACIONS

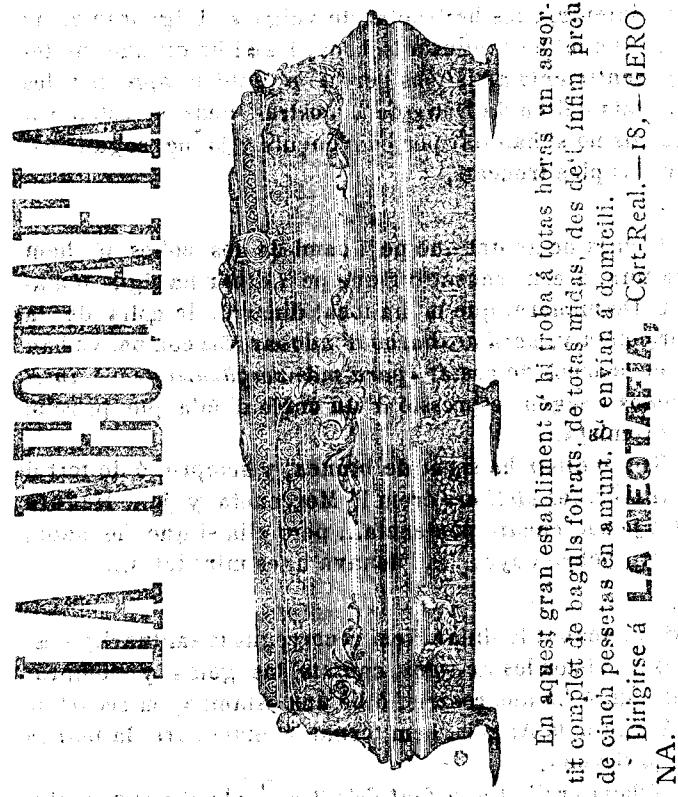
Primera Assamblea General de Delegats

DE LA

UNIÓ CATALANISTA

CELEBRADA Á MANRESA EN LO MES DE MARÇ 1892.

Aquesta obra, que conté la llista de Delegats de la Assamblea, discursos que enells s'hi pronunciaren y llegiren, y las Bases definitivament aprobadas per la Constitució regional catalana, se ven al preu de dos pessetes en la llibreria de Don Joseph Franquet, carrer de l'Argenteria, Girona.



ESTABLIMENT

TERAPICH-SULFURÓS

dirigit pels Doctors

D. JOSEPH PUIGCARBO

D. AGUSTÍ BASSOLS Y PRIM.

Caspe, 7 (junt al Teatre de Novetats). Teléfono, 301

BARCELONA.

Aquest establiment provehit de tots los avensos moderns, y també de perfeccionades calefacció y ventilació per medi del vapor, està destinat á:

Hidroteràpia

Duxes comuns y sulfuroses de totes classes (anémies, nervosis, gastralgies, reumatisme, neurastenia, etc.)

Balneoteràpia

Banya comuns, sulfuroses, medicinals.—Bany russos.—Bany turch.

Neumoteràpia

Aire comprimit y rarefet, oxígeno, nitrògeno, atmosferes creosotades y d'altres.—Bronquitis, catarrus crònichs, tisis incipient, asma, etc.)

Sulfoteràpia

Que consta de:

a) Aygues sulfuroses per beguda, semblants á les de la Puda, Archema, Betelú, Bagneres de Luchón, etc., Herpes, enfermetats secretes, limfatisme, escrufula, etc.)

b) Pulverisacions sulfuroses (Angina é irritacions herpètiques del canyó, faringitis, bronquitis, etc.)

c) Baus ó inhalació (Bronquitis, asma, tós herpes, etc.)

d) Vaporari ó inhalació difusa (Bronquitis, catarrus crònichs, coqueluche, etc.)

Aquestes aygues—dites Aygues sulfuroses de Barcelona—se usan ab èxit creixent en los molts casos en quina esta indicat lo tractament sulfuroso. També se despatxan embotellades.

Massoteràpia

local y general (girades, torcedures, fractures, reumatisme, etc.)

Electroteràpia.

Consulta de malalties cròniques y nervioses, per lo Director DR. PUIGCARBO, de les 11 del matí á la 1 de tarda y de 5 á 7 de la tarda.

Consulta de malalties de l'apparato respiratori, per lo Director de la secció neumoteràpica, DR. BASSOLS Y PRIM, de 10 á 12 del matí y de 6 á 7 de la tarda.

ESTABLIMENT de Don Pere Prunell

S'hi trobará un gran assortit de camises, corbata, colls y punys, sedas y llanas y demés articles de novetat pera vestits de senyora.

PREUS LIMITADISSIMS

Voltas de la Rambla, cantonada al carrer de Besadó, 28, Girona

Máximo Fernández

PERRUQUER DE S.M.

Aygua Minòxima vegetal pera tenyir lo cabell. No té rival en lo món, perquè a més de sos efectes maravellosos, no taca ni perjudica la pell en lo més mínim.

Aquest assombrós y sorprendent espécific, se ven en dita peinqueria,

24, RAMBLA DELLA LIBERTAT, 24
GERONA

Grans rebaixas al engrós.

També s'troba en vendre en dit establiment la

Tintura americana instantànea

JOAN GRIVÉ

Progrés (carrer Nou) 10, Girona

Aparatos d' il·luminació per gas y petroli.

Serveys complerts de cuya: Cereria.

Instalacions de para-llamps, campanetas elèctriques y telefons, á preus limitadissims.



MEDICAMENTS ACREDITATS

RECOMENATS PER LA CIENCIA MÉDICA

Xarop d' Hipofosfits GIMBERNAT

Lo millor dels tònicos reconstituyents coneguts, desperta la gana, cura l'anèmia, clorosis (coloris tristes), malalties medulars, histerisme, insomni; d' efectes sorprenents en les convalescencies: Ampolla 10 rals.

Ví restaurador GIMBERNAT

Probes repetides fetes per distingits facultius han demostrat qu' era lo «Restaurador» per esclerècia, per combatre l'escrofulisme (tumors frets) ràquitisme, caries dels ossos, linfatisme, tisis, debilitats hereditaries ó adquirides, vellesa prematura y totes les malalties quina causa sia la debilitat ó falta de nutrició.

Té un gust agradable, de manera que en compites de repugnar al malalt, aquest lo pren amb gust. Ampolla 12 rals.

Ví de nou de kola GIMBERNAT

Considerat com aliment poderós d' economia, regulador del cor, estimulant de les funcions digestives y despertador de tot organisme empobrit: Prèu 8 rals.

Se venen al engrós

Farmacia del autor Conde del Asalto, 14.—BARCELONA.

Al detall en totes les farmacis.

SUCURSAL JUNCOSA

Plaça de la Constitució, número 13

GERONA.

Casa especial en xocolates, cafés, sures y thés.

ESTABLIMENT Y TALLER

PAU CASSÀ

PINTOR Y EMPAPERADOR

Magnífichs mostruaris de papers pera decorar habitacions desde 25 céntims á 80 pessetas la pessa.

Cromos, motlluras, y transparents cuadros

Novedat, bon gust y economia.

Girona.—Baixada del Pont de pedra, 14

ACADEMIA DE TALL

y de confecció pera senyorettes, ab lo método més fàcil de tots los coneixuts y ab Real Privilegi, dirigida per l'autora de dit mètode

D. Carme Miró de Grau

Ab una sola illissó se poden tallar tota classe de prendes interiors y exteriors.

Classeo de 11 á 12 y de 3 á 7.

RAMBLA DE LA LLIBERTAT, 13, PRINCIPAL,

EDICIÓ DE PROPAGANDA

DEL COMPENDI DE LA

DOCTRINA CATALANISTA

PREMIAT EN LO CONCURS REGIONALISTA

DEL «CENTRE CATALA», de Sabadell

Aprobat per la Junta Permanent de la UNIÓ CATALANISTA

Tirada 100.000 exemplars

Forma un opúscul de 32 pàgines en octau, d'esmerada impressió sobre paper satinat y ab cuberta de color.

PREU; 15 céntims.

Les demandes al engrós al Secretari del «Centre CATALA», de Sabadell.

ESTABLIMENT

Dor Francisco Sabater

SOMBRERERIA

S'han rebut las últimas novitàs per la pròxima temporada; los preus sumament econòmics.

CAMISERIA.—ASTRERIA PER NOYS.

Especialitat en trajes pera col·legials

3, Rambla d' Alvarez, 3

FILL DE FRANCISCO VILAROELL Y COMP.

SALT

MOLÍ FARINER

SISTEMAS AUSTRO-HUNGARI Y DE MOLAS

Tant per l'un com per l'altre sistema se fan las moltas á preus sumament mòdics.

Depòsit de baguls

SE VESTEIXEN Y VETLLAN MORTS

PREUS SUMAMENT MODICS

LLEÓ SABADU.—23, Ballesteros, 29.—GERONA

SABATERIA

JOSEPH M. VENTÓS

Calsat pera senyors, senyoras y nens.

Especialitat pera l'que s'encarregui expressament.